

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

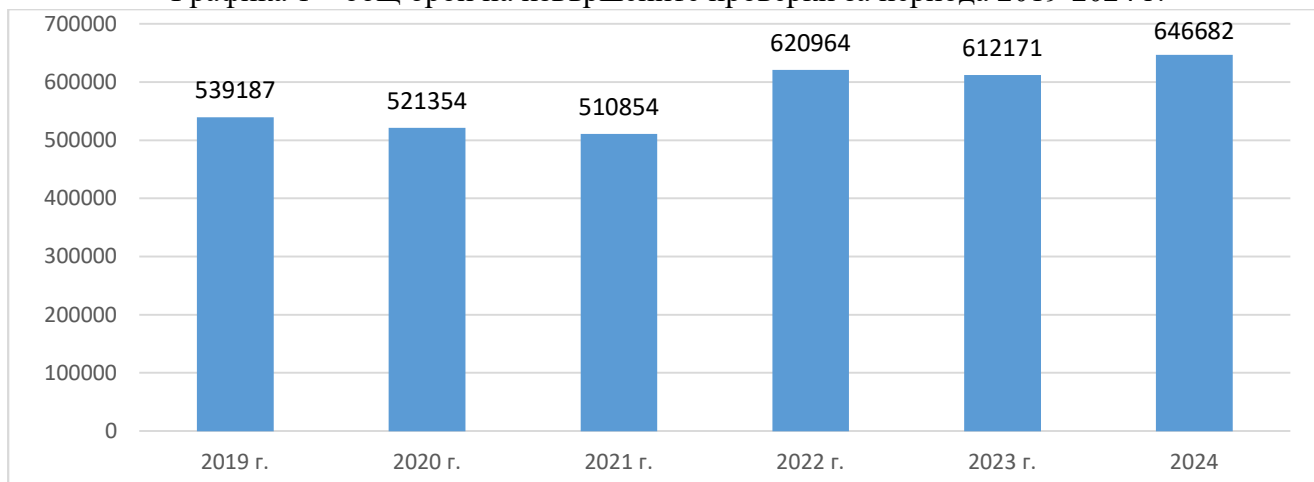
София, бул. "Христо Ботев" №55, тел. централа 98511..., ел. поща iag@iag.bg

Годишен доклад за дейностите по контрол и опазване на горските територии, дивеча и рибните ресурси в обектите за любителски риболов по реда на чл. 21, ал.4 от Наредба № 1 от 30.01.2012 г. за контрола и опазването на горските територии през 2024 г.

Контрол и опазване на горските територии:

През 2024 г. служителите извършващи контрол по опазване на горските територии към ИАГ и РДГ, назначените служители за опазване на ГТ към държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ и техните териториални поделения, в общински горски структури, в горски сдружения и други, са извършили общо 646 682 проверки, с 34 511 бр. повече от 2023 г. Извършени са 133 479 проверки в обекти за добив на дървесина, 27 475 в обекти по чл. 206 от ЗГ, 174 733 проверки на превозни средства, 143 172 ловци, 15 625 риболовци, 144 335 други лица, 3 050 проверки на добив на трюфели, 3 207 проверки по изпълнение на дейностите по опазване на горските територии и 1606 други проверки.

Графика 1 – общ брой на извършените проверки за периода 2019-2024 г.

През изминалата 2024 г. бе подготвен проект за изменение на Наредба 1 за контрола и опазването на горските територии, който е в процес на обществено обсъждане.

Стартира процес по обучение на горските инспектори в страната по отношение на планиране, отчитане, обхват и изисквания при осъществяване на контролната дейност.

От ИАГ бяха организирани и проведени специализирани акции в района на дейност на 7 регионални дирекции по горите, при които бяха проверени обекти за добив на дървесина, обекти по чл. 206 от ЗГ, лицензирани лесовъди, транспортни средства. Проверяван бе и осъществявания контрол от страна на служителите на РДГ.

Ежемесечно бяха организирани масирани специализирани проверки, осъществени от служители на ИАГ и на РДГ в териториалния обхват на страната, с фокус насочен върху дейностите по добив на дървесина от горските територии. По време на проверките бе следено за нормалната проводимост на речните корита.

Проведени бяха проверки на постъпващата дървесина в обектите по чл. 206 от ЗГ, които преработват над 20 000 куб. м. дървесина годишно и бяха извършени проверки на издадени превозни билети извън горски територии.

Организирано бе национално съвещание по контрола и опазването на горските територии, където бяха набелязани конкретни мерки и действия, целящи подобряване на дейностите по контрол върху опазването на горските територии и дивеча.

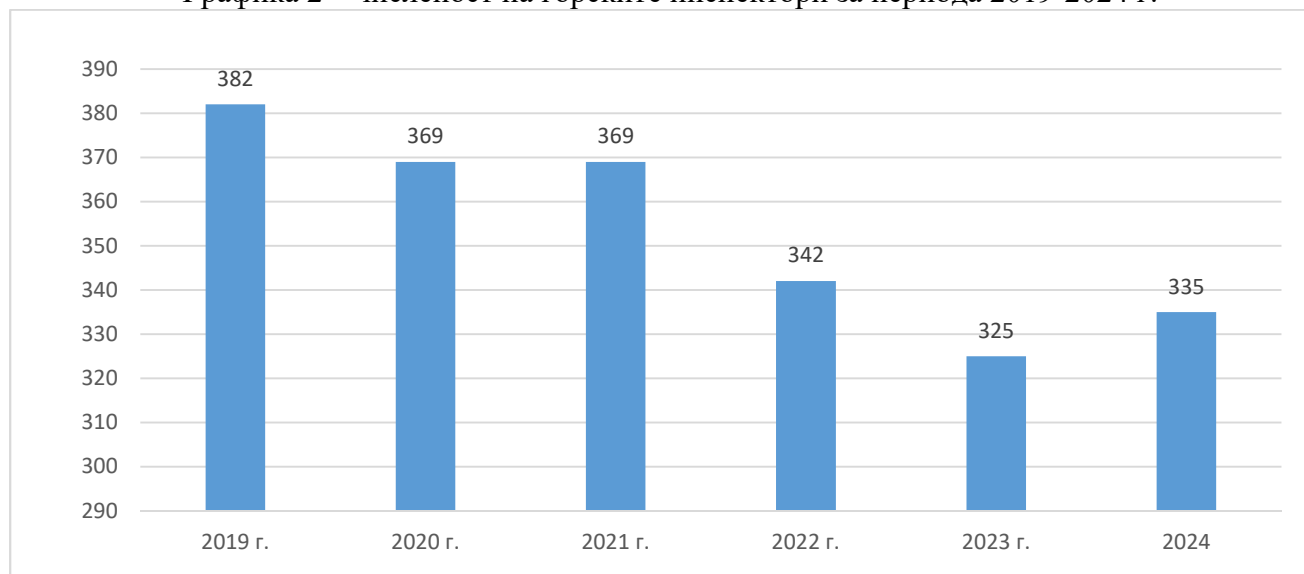
Представен бе новия софтуер за електронния дневник на обектите по чл. 206, както и издаването на превозни билети за експедиране на дървесина от тези обекти.

През 2024 г. бяха извършени кръстосани проверки между РДГ в хода на които са проверени 206 обекта по чл. 206 от ЗГ, 191 обекта за добив на дървесина, 85 моторни превозни средства, 37 физически лица. Съставени са 230 констативни протокола и 52 АУАН.

Численост на служителите по контрол и опазване на горските територии и наказания.

През 2024 г. непосредствения контрол по спазването на горското законодателство се е осъществявало от 335 горски инспектори. Видно от графиката по-долу, за последната година числеността на горските инспектори се увеличава за пръв път.

Графика 2 – численост на горските инспектори за периода 2019-2024 г.

В държавните предприятия /ДП/ и техните териториални поделения /ТП/ през изминалата година са изпълнявали служебните си задължения 2247 служители за опазване на горските територии, което е с 24 бр. по-малко от 2023 г.

С 46 бр. са намалели лицата за опазване на горските територии – общинска собственост, като в края на 2024 г. техният брой е 303 бр.

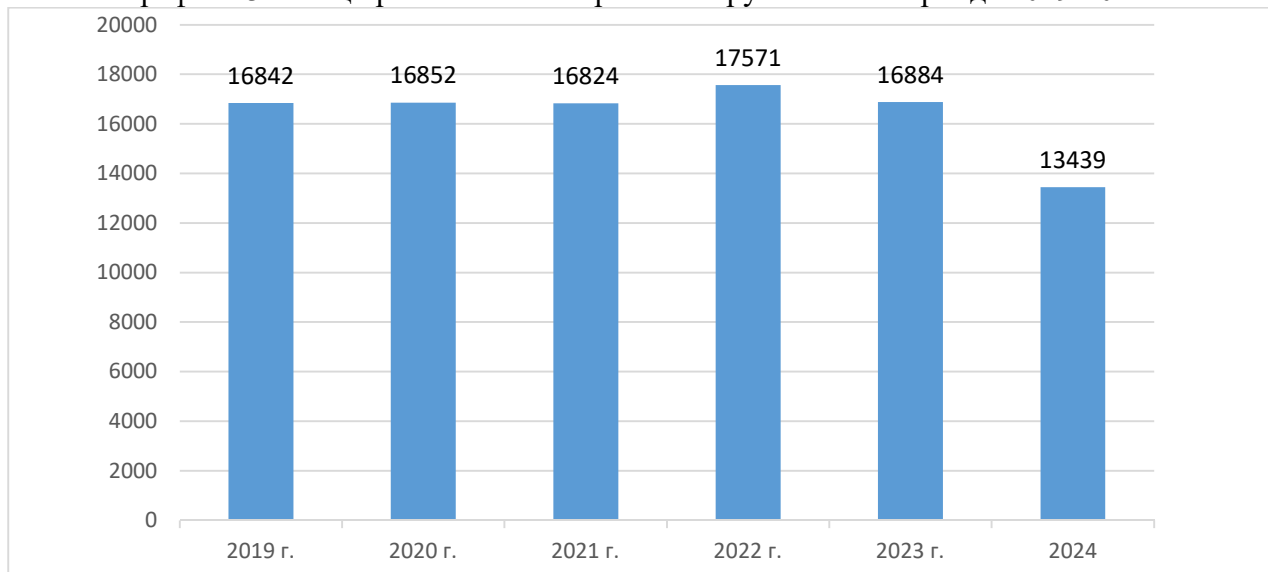
Запазва се броят на служителите, назначени за опазване на горски територии частна собственост, като техният брой остава 48.

През 2024 г. на 9 горски инспектора са наложени дисциплинарни наказания „предупреждение за уволнение“, 19 служителя са наказани със „забележка“, 1 служител е наказан с „порицание“. Дисциплинарни наказания са наложени и на 208 служители от държавните предприятия и техните териториални поделения.

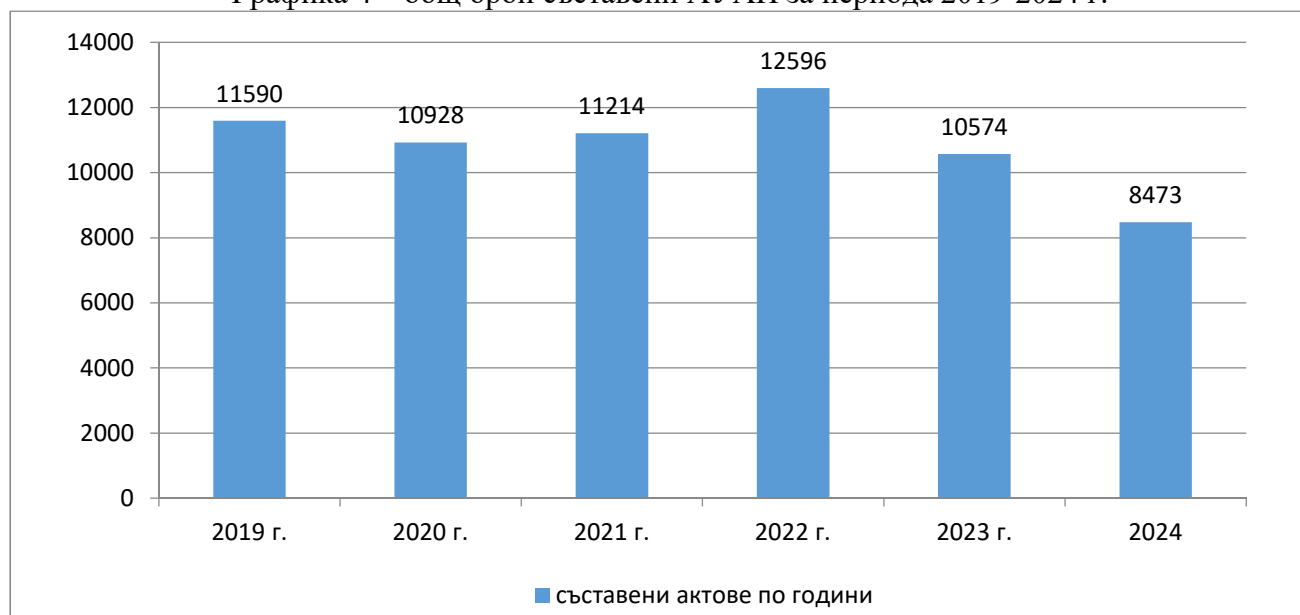
Констатираните нарушения.

Установените нарушения са 13 439 бр., което е със 3 445 бр. по-малко от 2023 г. Съставени са 8 473 акта за установяване на административни нарушения /АУАН/, които са с 2 101 бр. по-малко от 2023 г. За 1 738 нарушения не са открити извършителите.

Графика 3 – общ брой на констатираните нарушения за периода 2019-2024 г.

Графика 4 – общ брой съставени АУАН за периода 2019-2024 г.

От общо съставените 8 473 АУАН:

- по Закона за горите са съставени 8 262 бр., от които:

- за добив – 1 059 бр.;
- за транспорт – 1 355 бр.;
- за съхранение – 2 382 бр.;
- за разпореждане – 68 бр.;
- за недървесни горски продукти – 108 бр.;
- по Наредба 1 за КОГТ – 2 035 бр.;
- по Наредба 8 за сечите – 196 бр.;

• за други нарушения по ЗГ – 1 059 бр., включително по Регламент 995/2010 са съставени 2 бр.

- по Закона за лова и опазването на дивеча са съставени 151 бр.;
- по ЗРА, АБР, ЗЛР и др. са съставени 60 бр.;

Съставени актове по служители:

- 5 494 бр. са от служители в РДГ /средно по 16,4 АУАН на служител/;
- 2 426 бр. са от служители в ТП ДГС/ДЛС /средно по 1,1 АУАН на служител/;
- 241 бр. са от служители на общините /средно по 0,8 АУАН на служител/;
- 98 бр. са от лица на частна лесовъдска практика;
- 207 бр. са съставени от служители на ИАГ.
- 3 бр. са съставени от служители на ДПП;
- 4 бр. са съставени от служители на УОГС.

По постановления на Прокуратурата са образувани 116 административнонаказателни преписки.

Най-много установени с актове нарушения са съставени в района на РДГ Берковица – 905 акта, РДГ Стара Загора – 706 акта, РДГ Сливен – 666, РДГ София – 659 акта и РДГ Бургас – 657 акта.

Най-малко актове има в района на дейност на РДГ Смолян - 59 бр., РДГ Благоевград – 114 бр., РДГ Пловдив – 280 акта.

Средногодишно най-много актове са съставени в РДГ Кърджали – по 37,82 акта на горски инспектор и РДГ Велико Търново – по 30,47 акта на служител, а най-малко са в РДГ Благоевград – средно по 1,24 акта на служител и РДГ Смолян по 3,85 акта на служител.

Според собствеността на горските територии с актове са установени следните нарушения:

- 2 535 нарушения в ГТ държавна собственост;
- 186 нарушения в ГТ общинска собственост;
- 918 нарушения в ГТ собственост на физически и юридически лица;

Служителите на РДГ са съставили 153 акта за нарушения, извършени от служители на ТП ДГС/ДЛС, 384 акта на лесовъди, практикуващи частна лесовъдска практика и 37 акта на лица, имащи отношение към дейностите по стопанисване и опазване на горски територии, общинска собственост.

През 2024 г. са наложени 46 принудителни административни мерки по реда на чл. 253 от Закона за горите, с 15 бр. повече от 2023 г.

Движение на актовете преписки и събираемост на наложените глоби и санкции.

От директорите на РДГ, в качеството си на административно-наказващи органи, са издадени 7 632 наказателни постановления, от които към 31.01.2025 г. са влезли в сила 5 080 бр.

Наложени са 328 предупреждения по реда на чл. 28 от ЗАНН, 268 нарушителя са наказани с безвъзмезден труд в полза на обществото и са сключени 28 споразумения по чл. 58 г от ЗАНН.

В Прокуратурата са изпратени 1 711 преписки, от които 269 са без решение, 1 380 са върнати за административно производство, а по 62 са образувани досъдебни производства.

Обжалвани са 391 наказателни постановления, от които са видоизменени 9 бр., 61 бр. са отменени, 65 бр. са потвърдени и 256 бр. са без решение. Средният процент на обжалваемост в страната е 5,7 %, като най-висок е в РДГ Смолян – 20,5 %, РДГ София – 10,2 % и РДГ Берковица – 8,7 %.

От влезлите в сила 5 080 наказателни постановления, са наложени парични санкции и глоби в размер на 3 435 927 лв. Събрани са 624 383 лв. което представлява приблизително 22 % събираемост, с 2 % по-висока от 2023 г.

Следва да се има в предвид, че от една страна в събраните суми се начисляват и платени наказателни постановления от изминали години, а от друга страна от сумите по наложените глоби се отчисляват 30 % когато наказателните постановления са заплатени в 30-дневен срок от тяхното издаване.

От системните нарушители събираемостта продължава да е на ниско ниво.

В РДГ е постъпила информация за 24 издадени присъди, покриващи състава на чл. 235 и 237 от Наказателния кодекс, с 2 бр. повече от 2023 г.

Задържани вещи - предмет на нарушенията и вещи - послужили за извършване на нарушенията /общо за страната/.

През 2024 г. с АУАН и констативни протоколи е установена отсечена незаконна дървесина и разпоредителни действия с дървесина с неизяснен произход в размер на 14 571 плътни кубически метра, което е с 19 590 куб. м. по-малко от 2023 г.

Считаме, че значителното намаление на установената незаконно отсечена дървесина през 2024 г. спрямо предишните две години се дължи на съществения спад на търсенето, което доведе до намалена цена и по-голямо предлагане на дървата за огрев.

Графика 5 – размер на установената незаконно отсечената дървесина за периода 2019-2024 г.

Задържаните вещи през годината са следните:

- фасонирана дървесина - 241 м3;
- обла строителна дървесина – 727 м3;
- дърва за огрев – 5 625 пр. м3;
- недървесни горски продукти – 1 739 кг.;
- моторни превозни средства - 158 бр.;
- коне - 55 бр., каруци - 327 бр.;
- моторни триони - 199 бр.;
- други инструменти за дърводобив - 52 бр.;
- оръжия - 42 бр., други ловни уреди и боеприпаси - 245 бр.;
- лодки – 1 бр., риболовни уреди – 23 бр., риба 57 кг;
- едър дивеч - 21 бр., дребен дивеч - 5 бр., дивечово месо - 266 кг.

Приходите от продажби на задържани вещи през 2024 г. възлизат общо на 103 782 лв., като, РДГ Пазарджик, РДГ Сливен, РДГ Смолян и РДГ Шумен не са организирали търгове за продажба на отнети вещи през 2024 г.

Част от задържаната дървесина се предоставя по реда на чл. 273, ал.2 и ал. 5 от ЗГ.

Дейност на регионалните дирекции по горите.

През 2024 г. горските инспектори в РДГ са извършили общо 344 449 бр. проверки, с 19 980 бр. повече от 2023 г. Проверки са извършени в 26 132 обекта по чл. 206 от ЗГ, 44 015 обекта за добив на дървесина, 102 643 МПС, 46 878 ловци, 13 609 риболовци, 105 774 физически лица 948 проверки по добив на трюфели и 4 450 други проверки.

Горските инспектори и експертите в РДГ са съставили 5 494 акта, което е 65 % от актовете в страната, като през 2024 г. са съставени 43 акта по-малко от 2023 г. От съставените актове 5 346 бр. са по ЗГ, 91 бр. по ЗЛОД и 57 бр. по ЗРА.

РДГ	Брой съставени актове
-----	-----------------------

БЕРКОВИЦА	555
БЛАГОЕВГРАД	46
БУРГАС	308
В. ТЪРНОВО	305
ВАРНА	518
КЪРДЖАЛИ	492
КЮСТЕНДИЛ	364
ЛОВЕЧ	433
ПАЗАРДЖИК	449
ПЛОВДИВ	195
РУСЕ	262
СЛИВЕН	457
СМОЛЯН	50
СОФИЯ	443
СТ. ЗАГОРА	404
ШУМЕН	213

Установената незаконно отсечена дървесина и разпоредителни действия с дървесина, без документи, доказващи законни й произход е в размер на 6 789 м3.

В резултат на извършените контролни дейности от служители на РДГ са задържани следните вещи:

- фасонирана дървесина - 19 м3;
- обла строителна дървесина – 538 м3;
- дърва – 2 961 пр.м3;
- недървесни горски продукти – 1 613 кг;
- моторни превозни средства - 92 бр.;
- коне - 21 бр., каруци - 111 бр.;
- моторни триони - 83 бр.;
- други инструменти за дърводобив - 13 бр.;
- оръжие - 13 бр., други ловни уреди и боеприпаси - 58 бр.;
- лодки – 1 бр;
- риболовни уреди – 23 бр., риба 57 кг;
- едър дивеч - 13 бр., дребен дивеч - 5 бр., дивечово месо – 71 кг;
- коледни елхи – 11 бр.

Дейност на служителите от отдел КОГТЗП.

През 2024 г. служителите в отдел КОГТЗП са извършили общо 5 426 бр. проверки, като са проверени 633 обекта по чл. 206 от ЗГ, 631 обекта за добив на дървесина, 279 лица, опазващи поверените им горски територии, 1 850 МПС, 929 ловци, 163 риболовци и 926 физически лица и 15 проверки по Регламент 995.

Съставили са 207 АУАН, от които 201 са по ЗГ, 5 по ЗЛОД и 1 по ЗРА.

С констативни протоколи са дадени 453 предписания на РДГ за допълнителни проверки и съставяне на актове.

Установената незаконно отсечена дървесина и разпоредителни действия с дървесина, без документи, доказващи законни й произход е в размер на 782 м3.

Задържали са следните вещи:

- фасонирана дървесина – 177 м3;
- обла строителна дървесина - 85 м3;
- дърва - 180 пр. м3;

- моторни превозни средства -9 бр.;
- каруци - 6 бр.;
- моторни триони - 7 бр.;
- други инструменти за дърводобив - 4 бр.;
- оръжие – 28 бр.,
- други ловни уреди и боеприпаси - 142 бр.;
- едър дивеч – 1 бр.

Деятност на ДП по чл. 163 от ЗГ и техните поделения:

През 2024 г. от служители на ДП и техните поделения са извършени общо 274 739 бр. проверки, с 8 972 бр. повече от 2023 г., като проверки са извършени в 82 367 обекта за добив на дървесина, 62 213 МПС, 95 215 ловци, 221 риболовци, 33 635 физически лица, 378 проверки на лица, добиващи трюфели и 710 други проверки.

Съставили са 2 426 АУАН, което е с 1 946 акта по-малко от 2023 г., 1 026 констативни протокола за неизвестен извършител и 289 констативни протокола без АУАН. От съставените актове 2 426 акта 2 369 бр. са по ЗГ, 55 бр. са по ЗЛОД и 2 бр. по ЗРА.

Установената незаконно отсечена дървесина и разпоредителни действия с дървесина, без документи, доказващи законни й произход е в размер на 5 935 м3.

Задържали са следните вещи:

- фасонирана дървесина – 3 куб. м.
- обла строителна дървесина - 99 м3;
- дърва – 1 953 пр.м3;
- недървесни горски продукти – 116 кг.;
- моторни превозни средства - 59 бр.;
- коне – 32 бр., каруци - 206 бр.;
- моторни триони - 106 бр.;
- други инструменти за дърводобив - 33 бр.;
- оръжие – 1 бр.,
- други ловни уреди и боеприпаси - 45 бр.;
- едър дивеч – 7 бр.;
- дивечово месо – 196 кг.

Деятност на Учебно-опитните горски стопанства:

През 2024 г. от служители на УОГС са извършени 1 137 бр. проверки, от които 557 обекта за добив на дървесина, 385 МПС и 195 физически лица. Съставени са 4 АУАН по ЗГ.

Деятност на общински горски структури:

През 2024 г. от служители общинските горски структури са извършени 10 404 бр. проверки, от които 3 869 обекта за добив на дървесина, 3 679 МПС, 150 ловци, 868 риболовци, 1796 физически лица и 42 други проверки..

Съставили са 241 АУАН по ЗГ, 198 констативни протокола за неизвестен извършител и 73 констативни протокола без АУАН.

Установената незаконно отсечена дървесина и разпоредителни действия с дървесина, без документи, доказващи законни й произход е в размер на 1 057 м3.

Задържали са следните вещи:

- обла строителна дървесина - 6 м3;
- дърва - 451 пр.м3;
- каруци - 5 бр.;
- моторни триони - 3 бр.;

Деятност на дирекциите на природните паркове.

Проверките от служителите на природните паркове се извършват най-често съвместно със служители на РДГ и ТП ДГС/ДЛС.

Съгласно годишните доклади на РДГ от служители на природните паркове са извършени 2 641 проверки, като са проверени 36 обекта за добив на дървесина, 720 превозни средства, 40 риболовци, 1 820 други лица и 25 бр. други проверки.. Съставили са 3 акта по ЗГ.

Дейност на лица по чл. 235 от ЗГ .

Съгласно годишните доклади на РДГ от лесовъди на частна практика са извършени 5 438 проверки, като са проверени 2 004 обекта за добив на дървесина, 3 243 превозни средства, 189 други лица и 2 бр. други проверки. Съставени са 10 констативни протокола за неизвестен нарушител и 98 акта по ЗГ. Задържали са 22 куб. м. обла дървесина, 17 пр. куб. м. дърва за огрев, 1 инструмент за дърводобив. Констатирани са незаконна сеч на общо 49 куб. м. дървесина.

През годината срещу служители, осъществяващи контрол и опазване на горските територии са извършени следните по-значими заплахи и посегателства:

РДГ София - При извършване на проверка на физическо лице е извършено посегателство (нанесен удар) върху горски инспектор от РДГ София. Преписката е изпратена на Районна прокуратура Ботевград, Териториално отделение Етрополе.

Заплахи са отправени срещу служители на ТП ДГС Разлог, като преписката е изпратена на Районна прокуратура Разлог.

Срещу служител на ТП ДГС Кирково е отправена заплаха, за което е подадена жалба в съответното районно поделение на МВР.

Срещу двама служители на РДГ Стара Загора при изпълнение на служебните им задължения са отправени заплахи срещу тях и семействата им. По случая е заведена полицейска преписка.

При проверка на товарен автомобил в землището на с. Владиченци, общ. Димово, обл. Видин служители на ИАГ са установили наличие на контролна горска марка, без лицето притежаващо марката да е на място. На място са пристигнали около 30 лица, които са започнали да хвърлят камъни по служителите и по автомобила. В резултат на служителите са нанесени леки телесни повреди и щети на автомобила. За случая е сигнализирана РП Видин.

Взаимодействие с други институции.

През 2024 г. в резултат на сключените споразумения за сътрудничество и взаимодействие и годишния план на МВР за противодействието на престъпността и закононарушенията, свързани с горските, дивечовите и рибните ресурси са извършени общо 20 884 съвместни проверки, което е с 53 бр. по-малко от 2023 г. Проверени са 782 обекта по чл. 206 от ЗГ, 462 обекта за добив на дървесина, 3 185 МПС, 11 086 ловци, 154 риболовци и 5 215 физически лица.

Съставени са 105 констативни протокола и 759 акта, от които 739 по ЗГ, 19 по ЗЛОД и 1 по други закони.

В хода на проверките са установени 455 куб. м. незаконно отсечена дървесина и са задържани следните вещи:

- фасонирана дървесина – 2 куб. м.
- обла строителна дървесина - 293 м3;
- дърва – 616 пр.м3;
- недървесни горски продукти – 113 кг;
- моторни превозни средства - 22 бр.;
- коне - 11 бр., каруци - 15 бр.;
- моторни триони - 12 бр.;
- оръжие – 5 бр.;
- други ловни уреди и боеприпаси – 11 бр.;
- риболовни уреди – 34 бр.
- едър дивеч – 2 бр.

- дребен дивеч – 1 бр.
- дивечово месо – 13 кг.

Извършени са 196 проверки със служители на Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури, 11 бр. със служители на Изпълнителна агенция „Инспекция по труда“, 12 бр. със служители на Национална агенция за приходите, 26 бр. със служители на МОСВ, 234 бр. с представители на неправителствени организации, над 1 300 проверки с ПБЗН и 401 бр. с други институции.

Прилагане на Регламент 995/2010.

Прилагането на Регламент 995/2010 бе удължен с още една година, съгласно изменението на Регламент (ЕС) 2023/1115 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 година за предоставянето на пазара на Съюза и за износа от Съюза на определени стоки и продукти, свързани с обезлесяване и деградация на горите, съгласно който ИАГ и БАБХ е определена за компетентен орган, заедно с Българска агенция за безопасност на храните.

Като компетентен орган, през 2024 г. Изпълнителна агенция по горите взе участие в 1 присъствена и 5 онлайн срещи, включително и в Комитета по Регламента за обезлесяването поради това, че двете работни групи са обединени.

Във връзка с прилагане разпоредбите на Регламента, през 2024 г. служителите от ИАГ и РДГ са извършили общо 1 305 бр. проверки, което е с 276 бр. повече от 2023 г.

Представените отчети показват разпределение на извършените проверки по вид на операторите, както следва:

- 203 бр. извършени проверки на оператори, закупили дървесина на корен в страната;
- 426 бр. извършени проверки на собственици на гори или с гори предоставени им за управление, продаващи дървесина в страната от временен склад за първи път;
- 281 бр. проверки на вносителите на дървесина и дървесни продукти, включени в обхвата на регламента.
- Общо проверени оператори – 795 бр.
- Проверени са 395 търговци на дървесина и изделия от дървесина, от които 3 бр. вносители на дървесина;
- Общо 83 оператора не са имали система за надлежна проверка, като са съставени са 83 предписания за спазването на Регламента;
- Съставени са 2 АУАН за нарушение на Регламент (ЕС) № 995/2010.

Основни проблеми по отношение на контрола и опазването на горските територии.

Въпреки увеличаването на броя на горските инспектори в РДГ, техният брой е недостатъчен и се налага един екип да покрива голям район. През годината намаля броят на лицата назначени за опазване на горските територии в държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ.

Недостатъчен брой лица с висше лесовъдско образование, които да са заети с контролната дейност.

Събираемостта на сумите по влезлите в сила наказателни постановления е относима с миналите периоди, но продължава да е ниска, особено при системните нарушители.

Натовареност на горските стражари с дейности различни от опазването на поверените им горски територии.

Занижен контрол при извършване на дърводобивната дейност и транспорта на дървесината от страна на собствениците на горски територии и регистрираните в публичния регистър на ИАГ лесовъди.

Недостатъчна ангажираност на собствениците на имоти/физически и юридически лица/ по отношение опазването им, и липса на заинтересованост от тяхна страна по отношение на състоянието им след извеждане на сечта.

Разпокъсаност на малките имоти в горските територии и голям брой пътища в тях, което води до затруднения на опазването им.

Планирани действия за подобряване на дейностите по контрол и опазване на горските територии.

Повишаване на квалификацията и подобряване на техническото обезпечаване на служителите и засилване на контрола върху тяхната дейност.

Повишен контрол чрез организиране на масирани проверки в насаждения, в които се добива дървесина, с участие на възможно най-голям брой експерти от ИАГ и РДГ.

Осъществяване на действия с всички заинтересовани институции за ефективно противодействие на извършваните закононарушения в районите с висока концентрация на нарушенията.

Въвеждане в експлоатация на новия софтуерен продукт за дейността на обектите по чл. 206 от ЗГ.

Изработване на софтуер за отчет и контрол на извършваните дейности в горските територии и ловното стопанство.

Провеждане на обучения по прилагане на Регламент 2023/1115.

Извършване на засилен контрол на постъпващата дървесина в големите ползватели.

Продължаване на въведената практика за извършване на кръстосани проверки между РДГ, по възможност съвместно със служители на МВР и ИАГ.

По-широко отразяване на резултатите от извършените дейности по контрол и опазване на горските територии, дивеча и рибните ресурси в медиите, за формиране на обществено доверие в дейността на ИАГ и държавните предприятия.